FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Velkommen til fagdag om standpunktvurdering

Molde 1. februar 2017

10:00 -11:00	**Innleiing:** - **Bakgrunn for fagdagen** - **Kva veit vi om status i fylket?** - **Kort regelverksgjennomgang** - *v/ seniorrådgivar Annhild Lorentzen og rådgivar Bjørnar Midtbust, Fylkesmannen i M&R*
11:00-11:15	Pause
11:15-12:00	**Del 1: Standpunktvurdering, fra undervegsvurdering til sluttvurdering** - *v/ Heidi Paulsen og Trude Saltvedt, Utdanningsdirektoratet*
12:00 – 13:00	Lunsj
13:00 – 14:30	**Del 2: Standpunktvurdering, fra undervegsvurdering til sluttvurdering** - *v/ Heidi Paulsen og Trude Saltvedt, Utdanningsdirektoratet*
14:30 – 14:45	Pause
14:45 – 15:15	**Erfaringsdeling – Sula ungdomsskule** *v/rektor Hildegunn Pedersen og lærarar ved Sula ungdomsskule, Sula*
15:15 – 15:30	**Vegen vidare? Vel heim!**

Bakgrunn for fagdagen

- Eit møte mellom FM og Udir om klage på standpunkt i desember 2015
- FM vurderte behovet for kompetanseheving på området som stort
- 3 planleggingsmøte mellom Udir og FM sommar/ haust 2016
- Samarbeid mellom FM og FK hausten 2016
- FM fekk tildelt midlar til gjennomføring av fagdagar

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Formål

- Den overordna målsettinga med fagdagane er *ei valid, likeverdig og rettferdig standpunktvurdering*
- Målgruppa for fagdagane er først og fremst skuleeigar og skuleleiarar, samt lærarar på ungdomstrinn og i videregående skule.
- Gi kompetanse om vurderingsforskrifta
- Å utvikle tolkningsfellesskap og delekultur
    - Kunne vurdere kompetanse
    - Gi læreplanforståelse
    - Å få til gode standpunktprosesser

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Aktuelle tema

- Regelverkforståing
- Læreplananalyse – å vurdere kompetanse
- Undervegsvurderinga si betydning for standpunktkarakteren
- Skuleleiinga si rolle og ansvar i standpunktvurdering
- Tolkningsfellesskap – kva og korleis?
- Forskjellen på standpunktkarakterar og eksamenskarakterar
- Klage på standpunkt – krav og grunngjevingar

Kva veit vi om standpunktvurdering?

- Det er stor variasjon i praksis og vurderingskompetanse mellom skular og innenfor den einskilde skule (NTNU 2012, 2014, NIFU 2012)
- Forståelsen av sammenhengen mellom kompetansemål, lokalt læreplanarbeid, tilbakemeldingar til elevar og vurdering av kompetansen til eleven er ei utfordring for mange (NTNU 2014)
- Ulike tilnærmingar i faga?
  - Matematikklærarar og norsklærarar har ulike tilnærmingar til standpunktvurdering (NIFU 2012, 2014)
- Variasjon i kor breitt vurderingsgrunnlaget for standpunktvurdering er (NIFU 2014)
- Elevar ser ut til å få mange sjansar til å bli vurdert, men kjem an på læraren sitt skjønn og er ein lite formalisert praksis på skulen (NIFU 2014)

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Forts. kva veit vi om standpunktvurdering?

- Færre lærarar enn tidligare synest standpunktvurdering er utfordrande? (Nordlandsforskning 2010, NTNU 2012)
- Fleirtal meiner dei har ein god vurderingspraksis når det gjeld sluttvurdering
- Læraren sin formelle fagkompetanse har stor betydning for korleis han/ho sjølv vurderer sin vurderingspraksis (NTNU 2014)
- Skuleleiinga ein avgjerande/sentral rolle for å fremje utvikling av ein felles vurderingskultur (NTNU 2014), bl.a. å tilretteleggje for tolkningsfellesskap på skulen
- Lærarar med sensorerfaring meiner skuleringa dei får i forbindelse med sensorjobben er nyttig både for deira eigen og kollegane sin vurderingspraksis (NIFU 2014)
- Skular som arbeider systematisk med vurdering for læring melder om meir forutsigbar og «enklare» standpunktvurdering

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Kva veit vi om standpunktvurdering?

Elevundersøkinga 2016

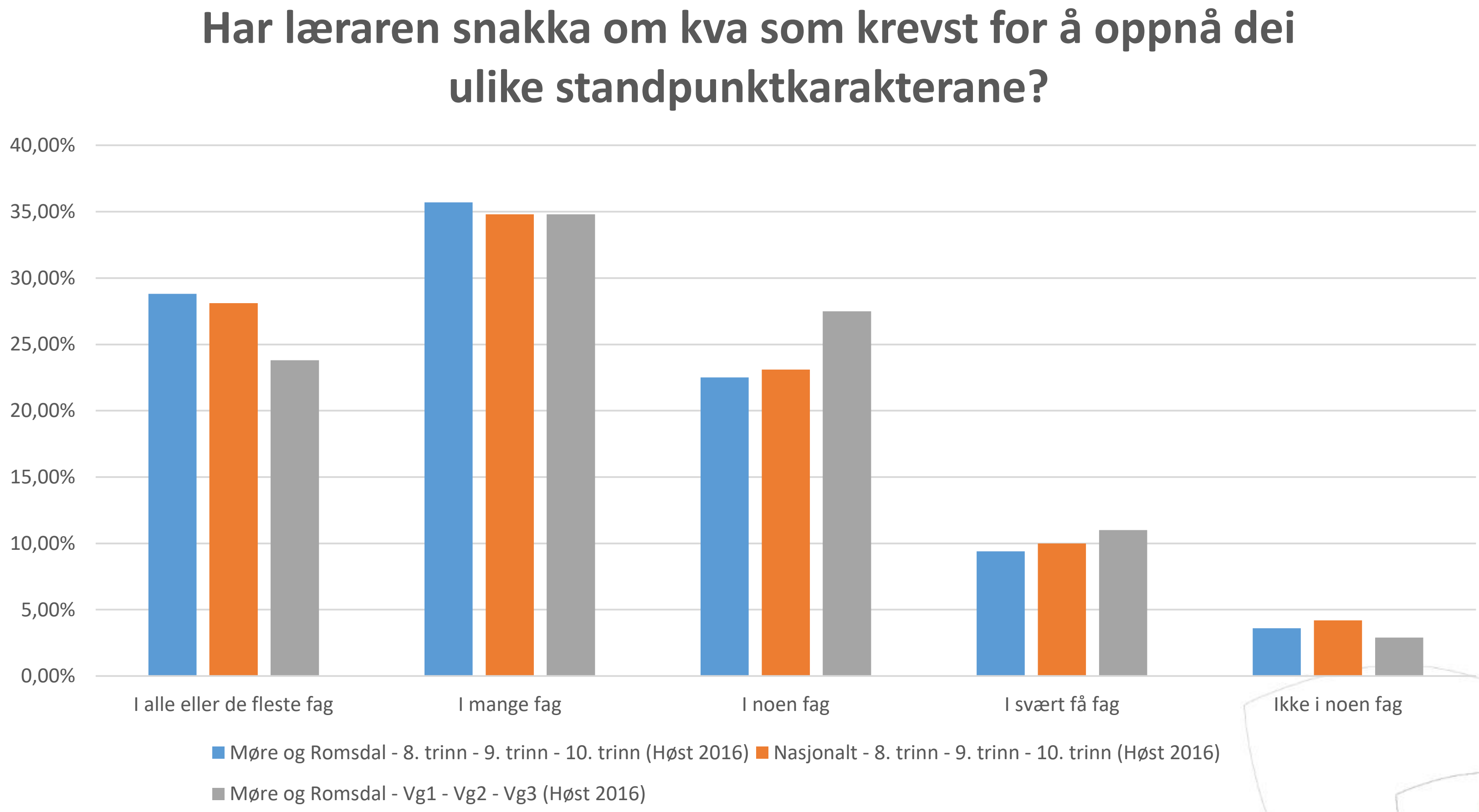

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Kva veit vi om standpunktvurderinga?

Elevundersøkinga 2016 – tilfeldig utval av kommuner

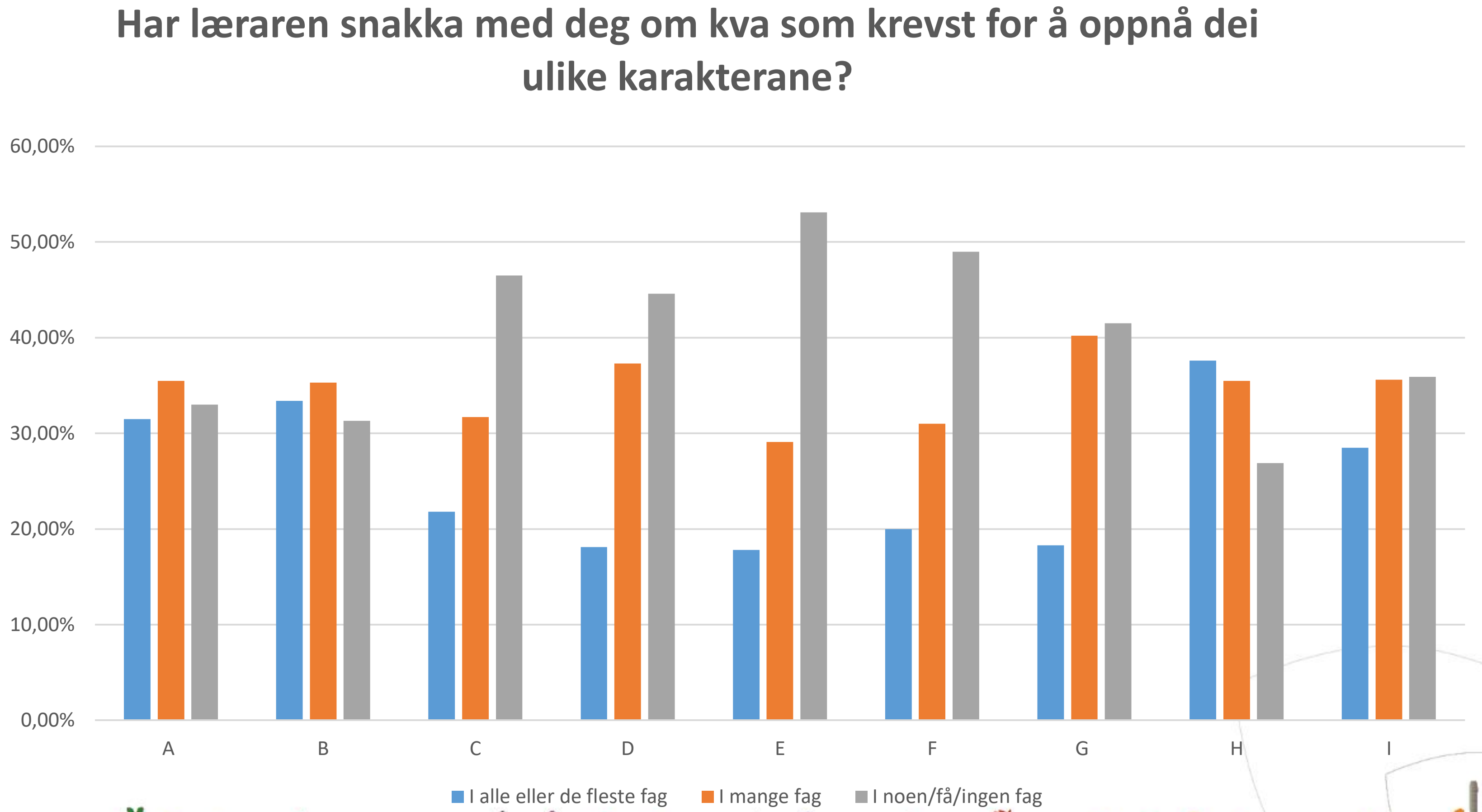

Kva veit vi om standpunktvurderinga?

Elevundersøkinga hausten 2016 – utval av vidaregåande skular

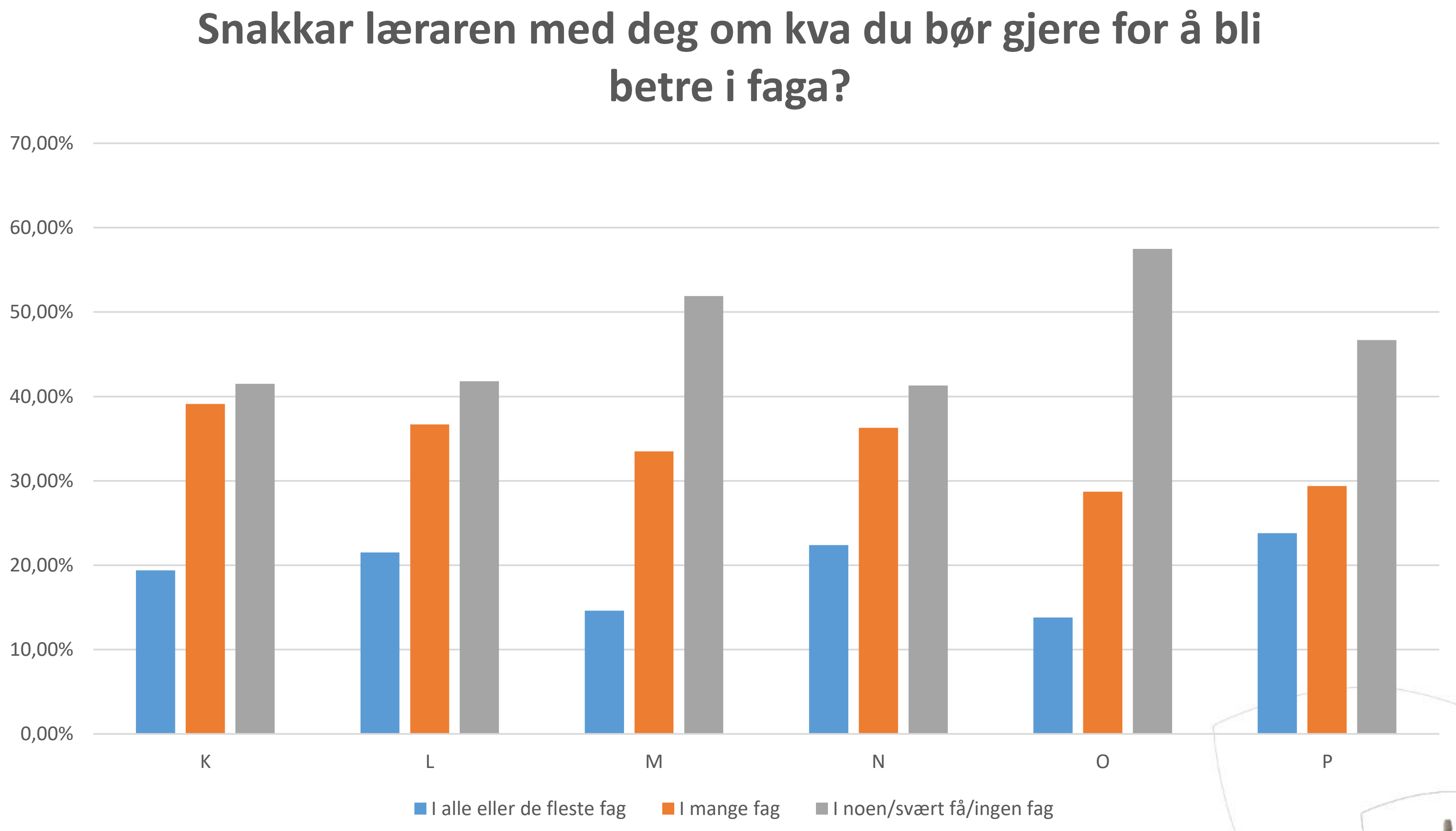

Kva veit vi om standpunktvurderinga?

Elevundersøkinga 2016

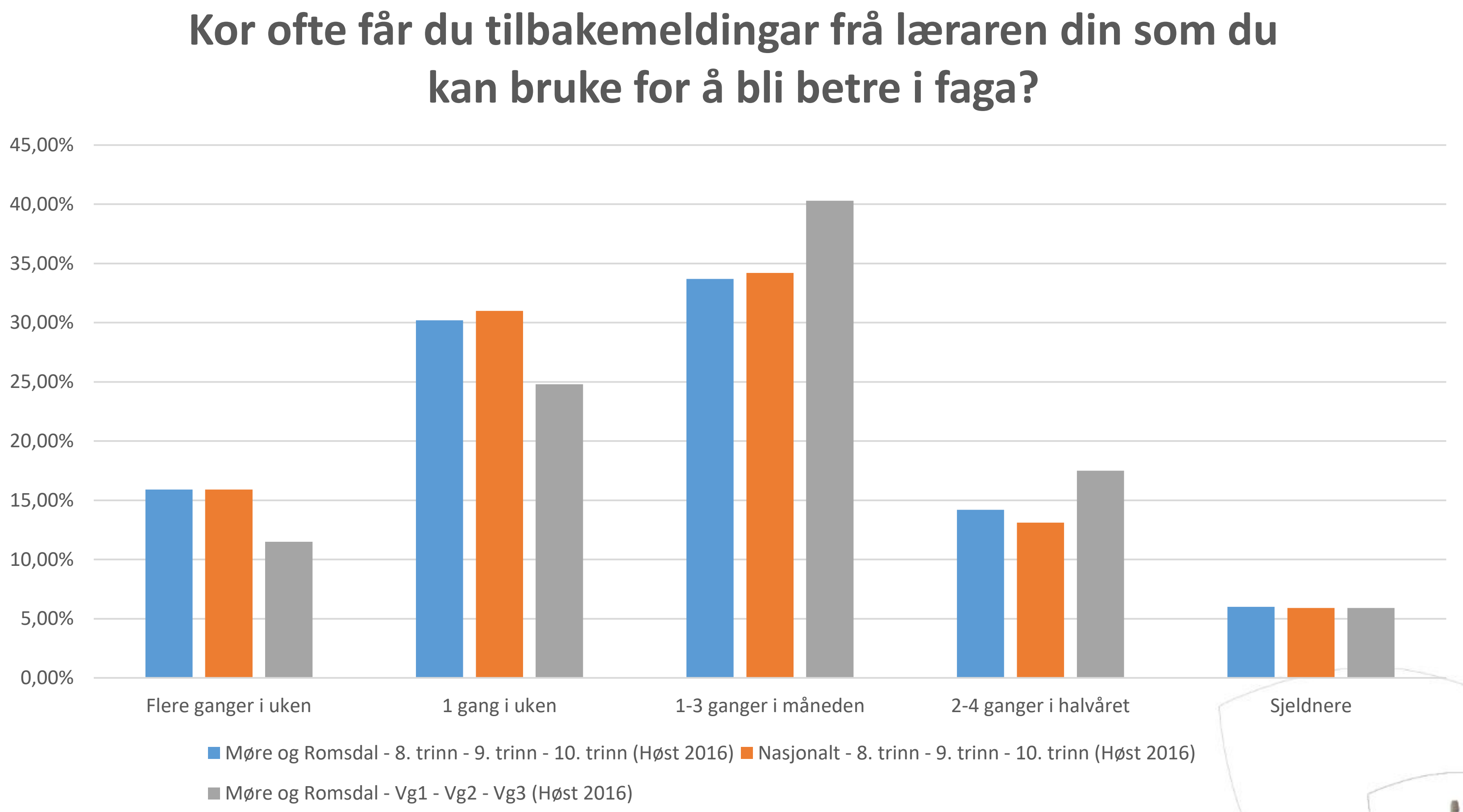

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Tal på standpunktkarakterer og standpunktklager 2016

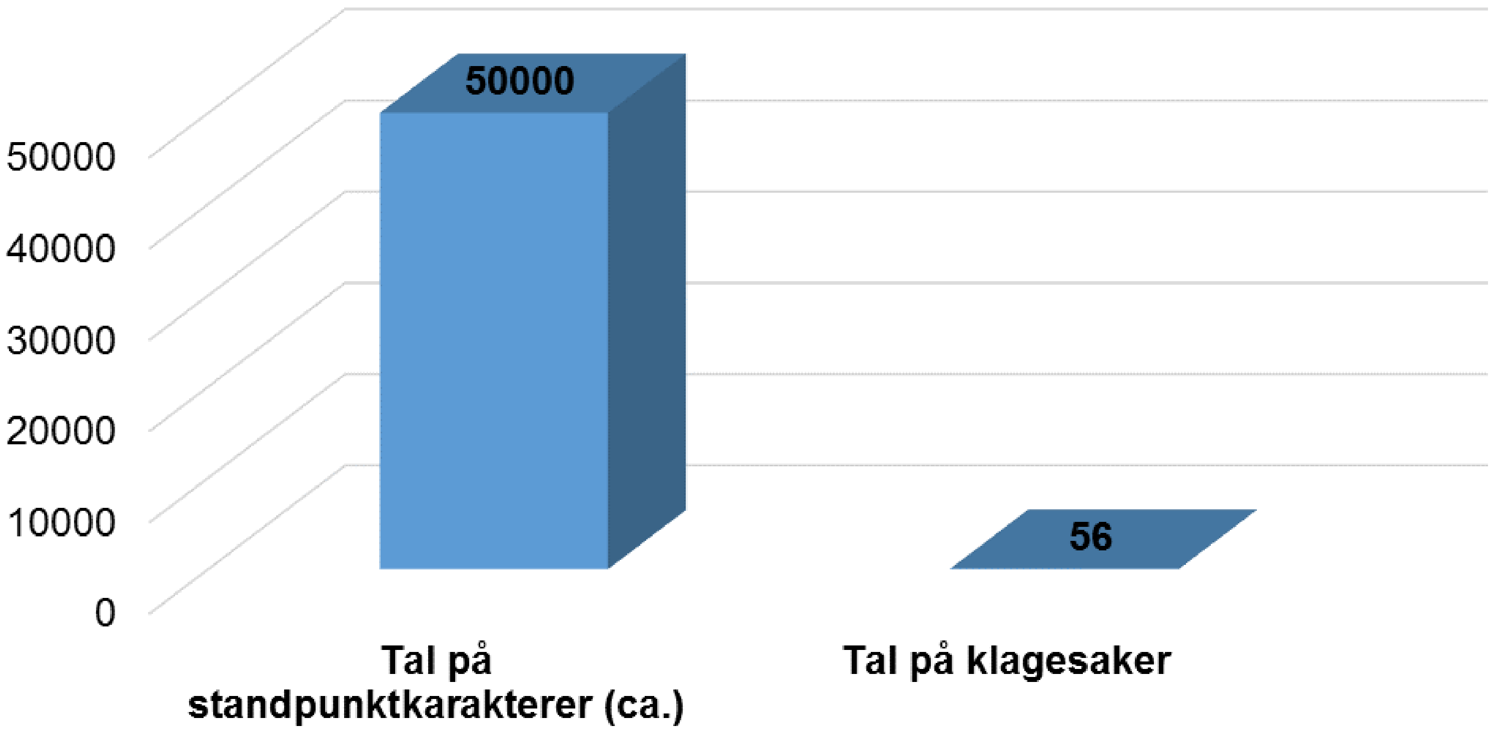

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

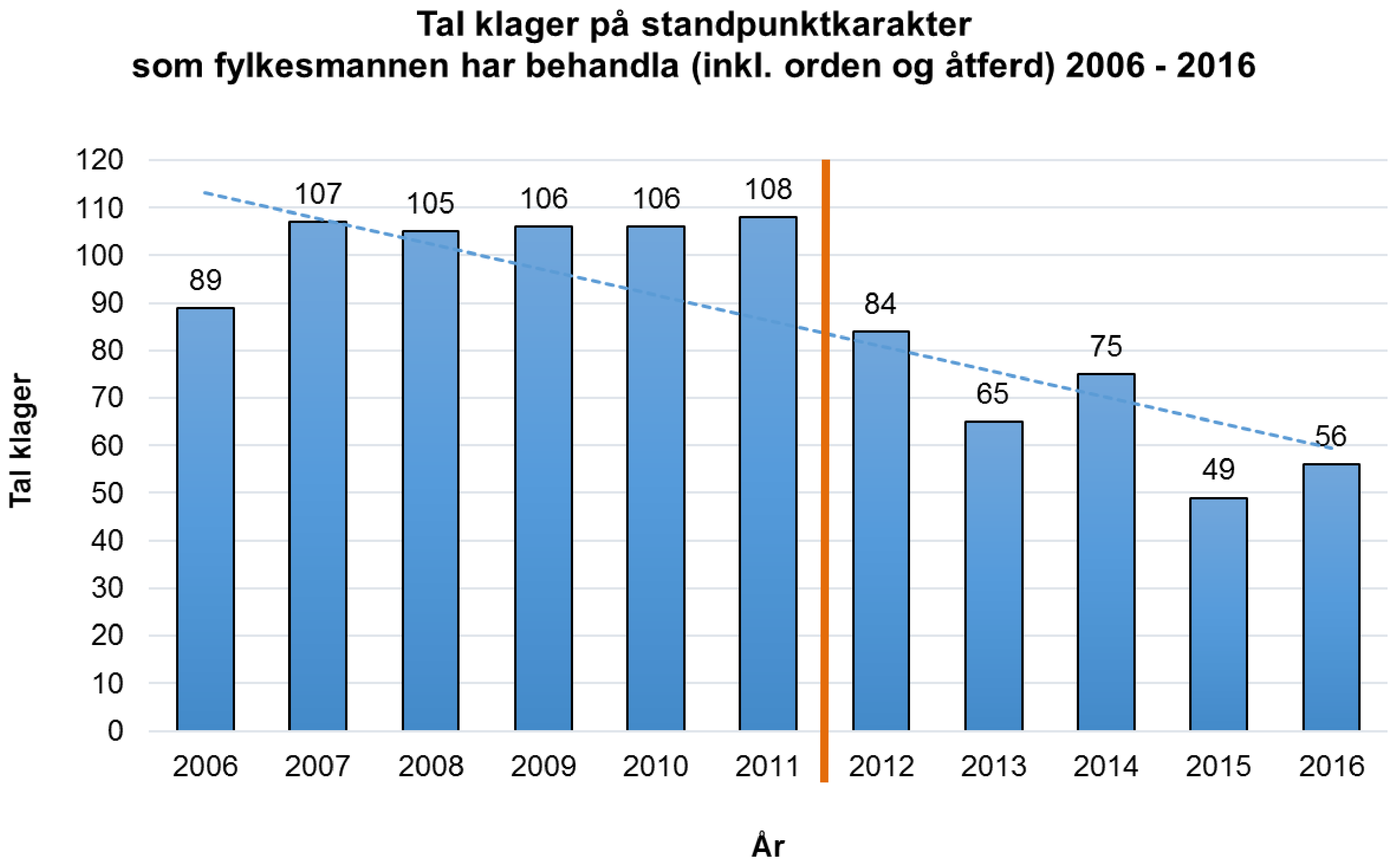

Klage på standpunktkarakter (fag) 2011 - 2016 fordelt på klagekarakter

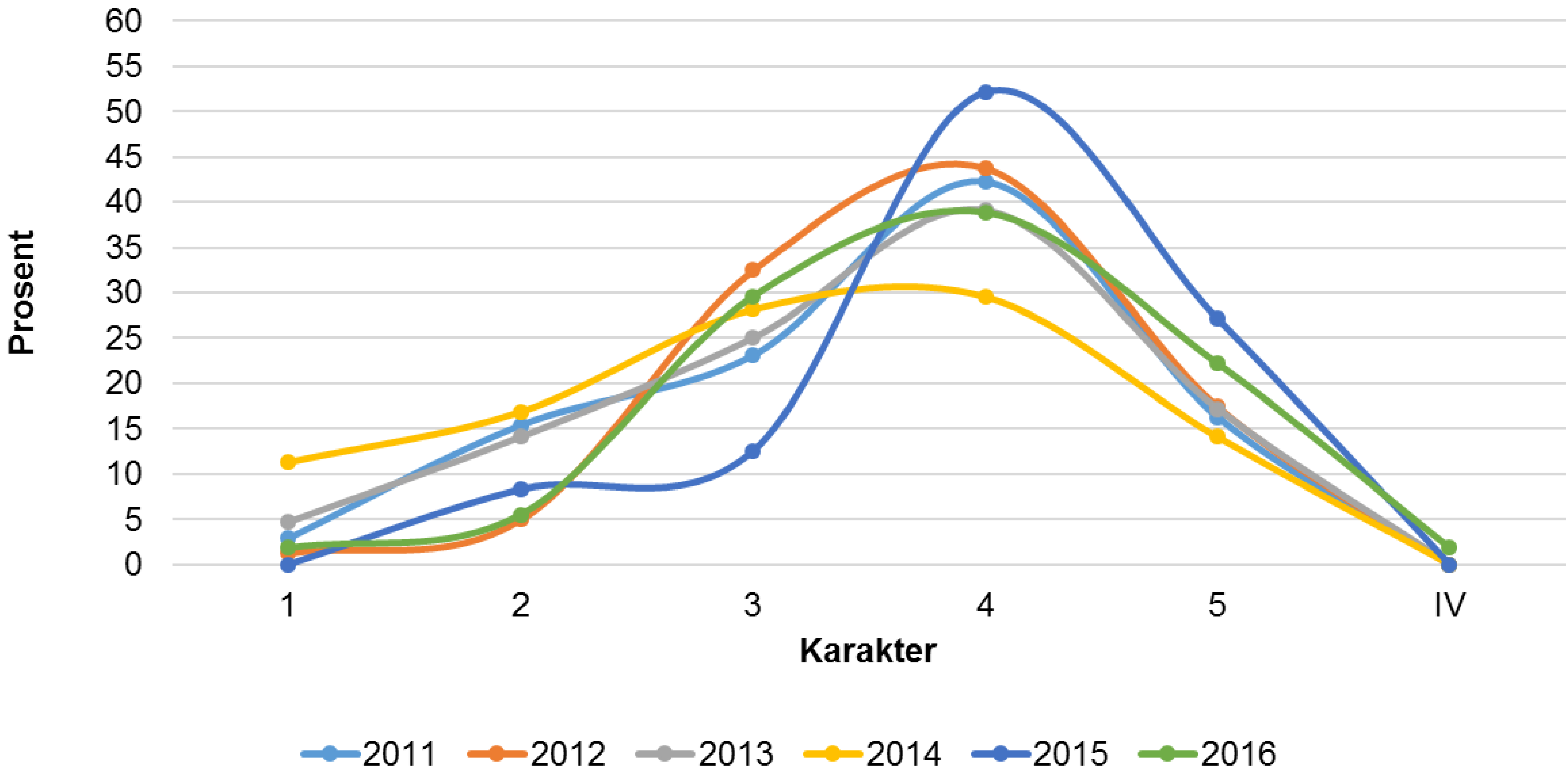

Klage på standpunktkarakter (fag) 2011 - 2016
Tal kommunar og skolar som klager

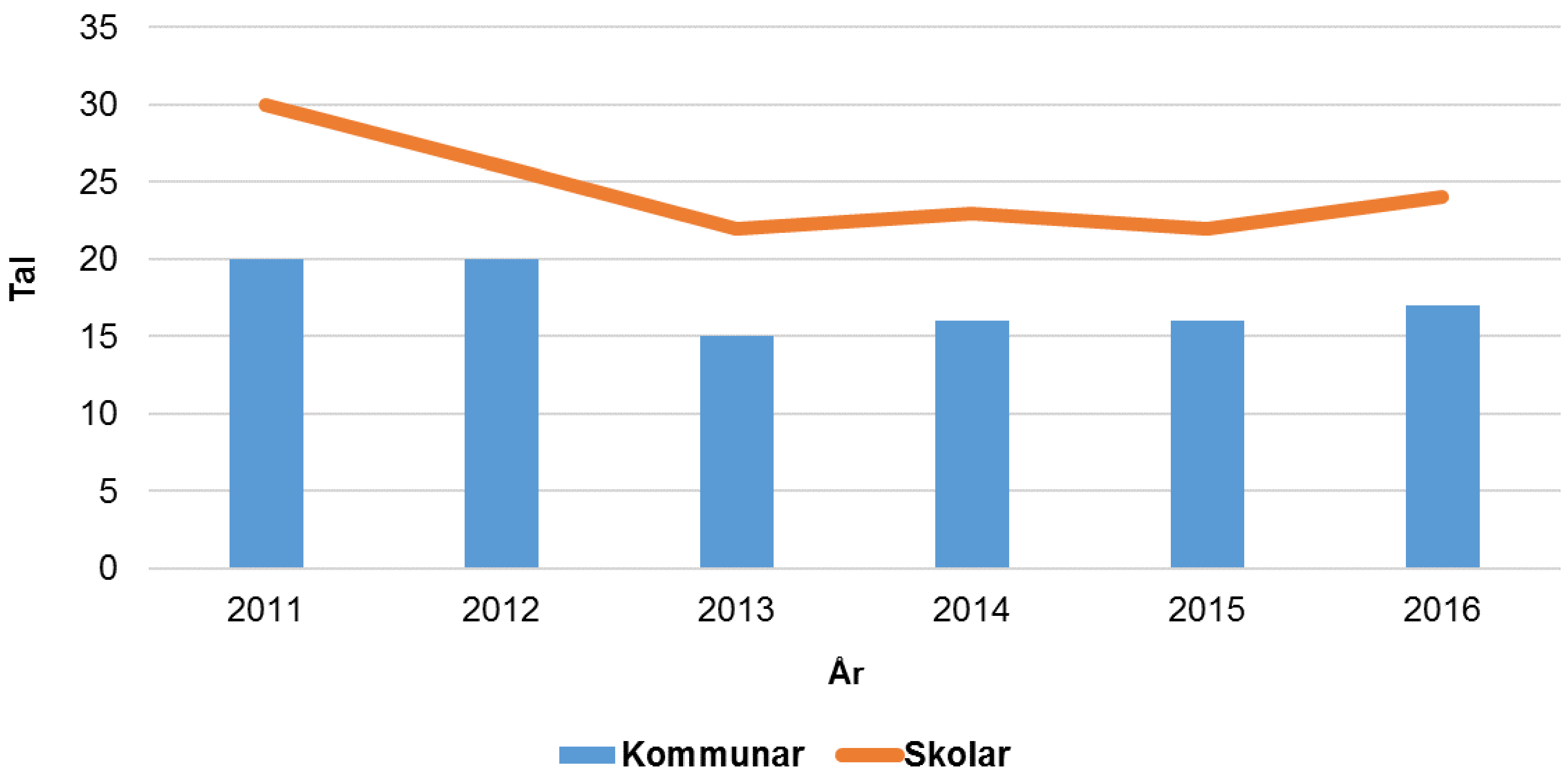

Klage på standpunktkarakter 2016 - Prosentvis fordeling på fag

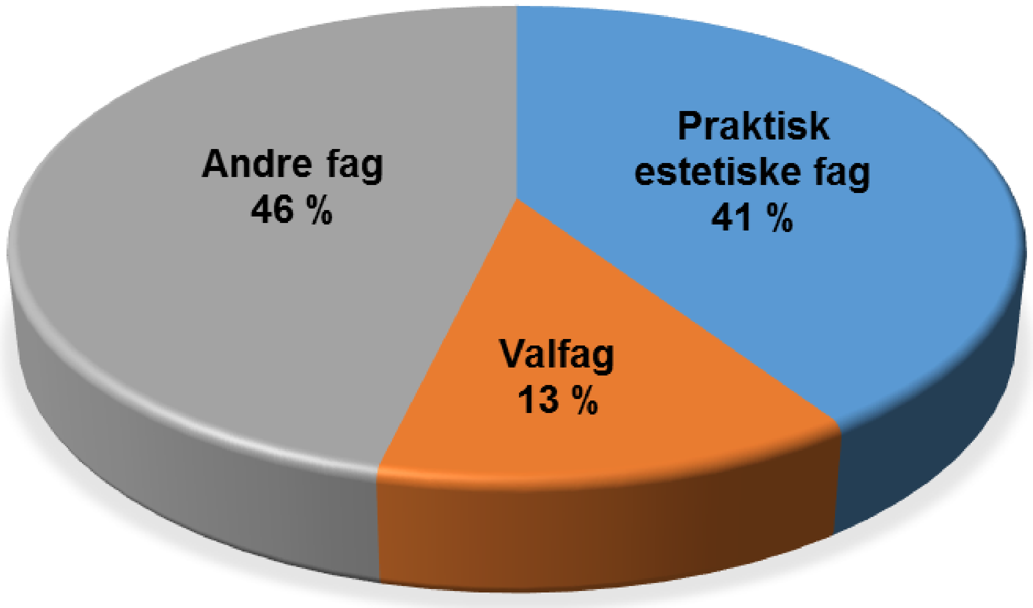

Tal klager på standpunktkarakter 2016 fordelt på fag og orden og åtferd

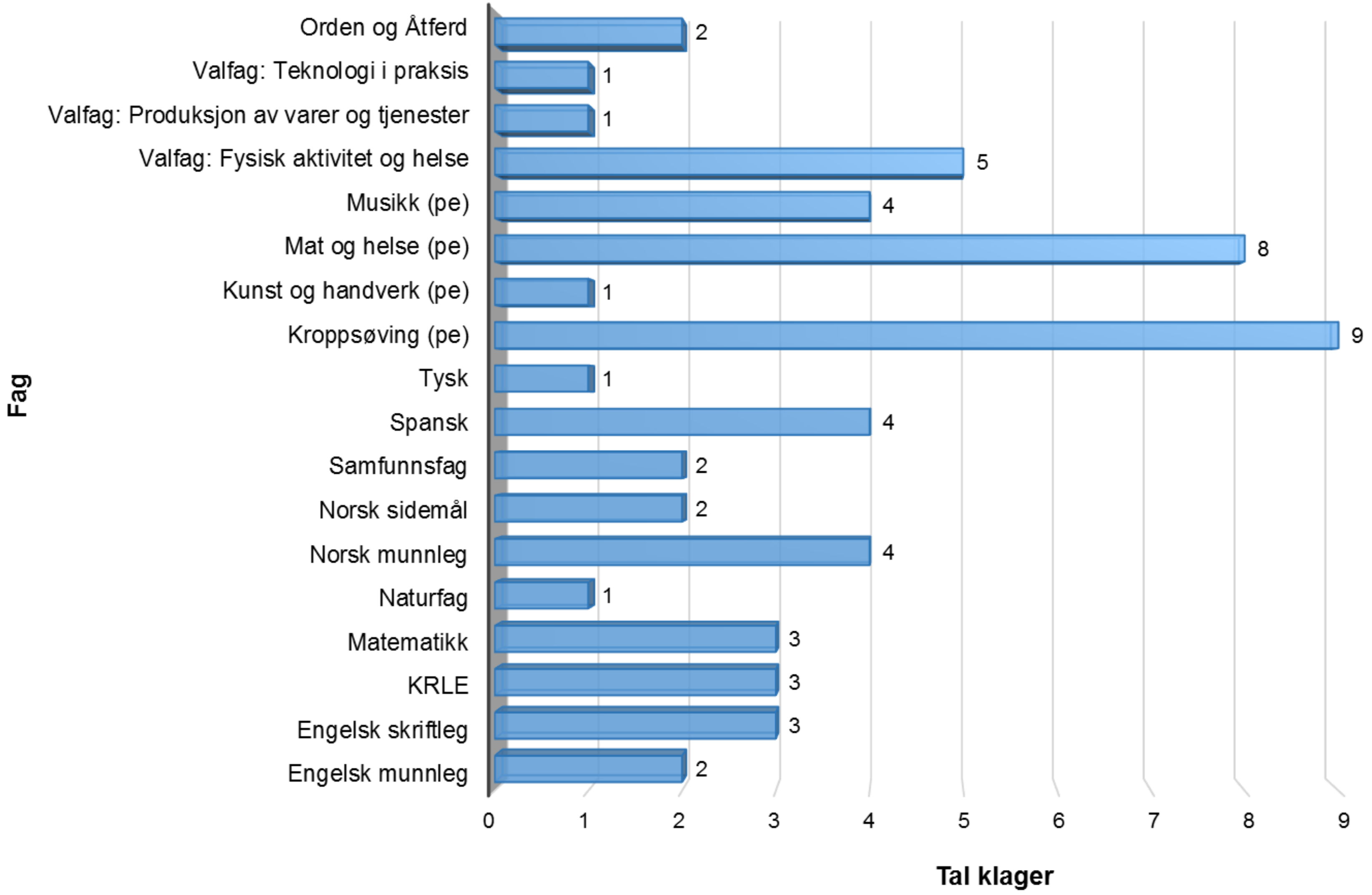

<u>2016</u>: Klage på standpunktkarakter (fag)
Resultat etter fylkesmannen si klagebehandling

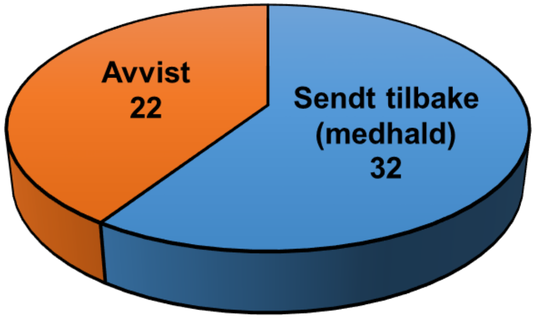

Klager <u>sendt tilbake</u> til skolen
Resultat etter ny behandling på skolen

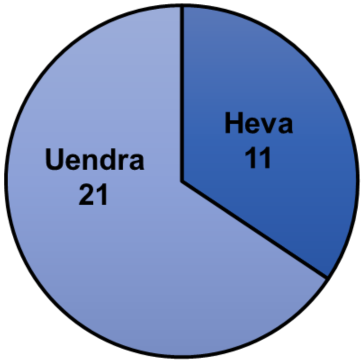

<u>2015</u>: Klage på standpunktkarakter (fag)
Resultat etter fylkesmannen si klagebehandling

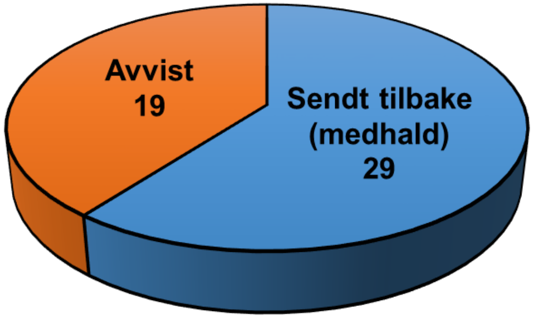

Klager <u>sendt tilbake</u> til skolen
Resultat etter ny behandling på skolen

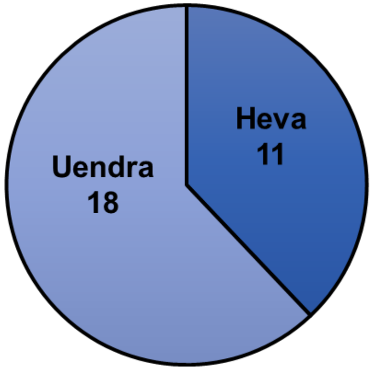

Regelverk vurdering

- Opplæringslova
- Forskrift til opplæringslova
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet
  - Læreplaner og vurderingsordning i faga

Kompetanseomgrepet essensielt for forståinga

Ansvar for elevens rett til vurdering

Skuleeigar	Rektor	Lærar
Skuleeigar har ansvar for at eleven sin rett til	Rektor har ansvaret for å sikre lærarane	Lærar har ansvar for å vurdere elevane

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Forskrift til opplæringslova

Kapittel 3: Individuell vurdering i grunnskulen og vidaregåande opplæring

Del I	Generelle føresegner	§§ 3-1 – 3-10
Del II	Undervegsvurdering	§§ 3-11 – 3-16
Del III	Sluttvurdering	§§ 3-17 – 3-19
Del IV	Fritak frå vurdering med karakter	§§ 3-20 – 3-24
Del V	Eksamen	§§ 3-25 – 3-37
Del VI	Dokumentasjon	§§ 3-38 – 3-47
Del VII	Særskilte føresegner for fag- , sveine- og kompetanseprøva	§§ 3-48 – 3-68

- Tilsvarende bestemmelser i Forskrift til opplæringsloven kap. 4 (voksne) og forskrift til friskoleloven kap. 3.

- Nytt rundskriv med merknader til kapittel 3 - Individuell vurdering: Udir-5-2016.

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

- **§ 3-1, § 4-1 Rett til vurdering**
  Alle elevar, lærlingar og lærekandidatar har rett til vurdering
  - omfattar både undervegsvurdering og sluttvurdering
  «Det skal være kjent for eleven (…) kva som er **måla for opplæringa** og kva som som blir **vektlagt i vurderingen** av hennar eller hans **kompetanse**»

- **§ 3-2, § 4-2 Formålet med vurdering**
  - Fremje læring *(§§ 3-2, 3-11)*
  - Gje informasjon om kompetansen til eleven *(§§ 3-2, 3-11, 3-17)*
    - Undervegs og ved avsluttinga av faget

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

§ 3-11, § 4-7 Undervegsvurdering

- Undervegsvurdering i fag skal brukast som ein **reiskap i læreprosessen**, som grunnlag for **tilpassa opplæring** og bidra til at eleven, lærlingen og lærekandidaten aukar kompetansen sin i fag. Undervegsvurderinga i fag, i orden og i åtferd skal givast **løpande og systematisk** og kan vere både munnleg og skriftleg.
- Undervegsvurderinga skal innehalde informasjon om kompetansen til eleven, lærlingen og lærekandidaten og gi rettleiing om korleis ho eller han kan utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

§ 3-11, § 4-7 Undervegsvurdering

Eleven, lærlingen og lærekandidaten har minst éin gong kvart halvår rett til ein samtale med kontaktlæraren eller instruktøren om utviklinga si i forhold til kompetansemåla i faga. Samtalen kan gjennomførast i samband med halvårsvurderinga utan karakter, jf. § 3-13 og i samband med samtalen med foreldra etter § 20-3 og § 20-4

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

- **§ 3-3, § 4-3 Grunnlaget for vurdering** er kompetansemåla i læreplanverket.
- Føresetnader, fråvær, orden og åtferd har ikkje noko med vurderinga av kompetanse i fag å gjere. (…) I faget kroppsøving skal innsatsen til eleven vere ein del av grunnlaget for vurdering.
- Eleven skal møte fram og delta aktivt, slik at læraren får grunnlag til å vurdere kompetansen Stort fråvær, eller andre særlige grunnar kan føre til at læraren ikkje har vurderingsgrunnlag

Kva skal ikkje telje med i vurderinga i fag?

– **orden** og **oppførsel** i faget (skal kun telje med i fastsetting av orden- og åtferdskarakter)

– **fråvær**, manglande deltaking eller innlevering (skal kun telje med i fastsetting av orden- og åtferdskarakter)

– **innsats** (utanom i kroppsøving, og i vurderinga i orden), aktivitet, engasjement, interesse, vilje, positivitet osv.

– **føresetnader** (i kroppsøving er dei innarbeidd i kompetanse, skal vektleggast i vurderinga i orden og åtferd)

– **sjølvstende** (utanom i kroppsøving/når det er innarbeidd i kompetansemåla)

– **samarbeidsevne** (utanom i kroppsøving/når det er innarbeidd i kompetansemåla)

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

§ 3-16, § 4-10 Samanhengen mellom undervegsvurderinga og standpunktkarakteren i fag:

« Undervegsvurderinga skal fremje læring og gi eleven høve til å forbetre kompetansen sin gjennom opplæringstida i faget. Den kompetansen eleven har vist undervegs i opplæringa er ein del av grunnlaget for vurderinga når standpunktkarakteren i fag skal fastsetjast, jf. § 3-3 og § 3-18.»

- Eleven skal framleis ha høve til å prøve og feile undervegs
- Det er ikkje høve til å gje standpunktkarakter basert på gjennomsnittet av karakterer gitt i undervegsvurderinga

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

Om sluttvurdering og standpunktvurdering:

§ 3-17, § 4-11 Sluttvurdering i fag

Sluttvurdering i fag skal gje informasjon om kompetansen til eleven ved slutten av opplæringa i fag

- **GS:** Standpunkt- og eksamenskarakter.
- **VGO:** Standpunkt- og eksamenskarakterar, karakter fag-/sveine- og kompetanseprøve.

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

§ 3-18, § 4-12 Standpunktkarakterar i fag

- Standpunktkarakterar blir gitt ved avslutninga i fag og må vere basert på et bredt vurderingsgrunnlag som samla viser kompetansen eleven har i faget jf. §§ 3-3 og 3-16
- Eleven skal vere kjend med kva det blir lagt vekt på når standpunktkarakteren vert fastsett

Tidspunkt for fastsetting:

- I fag med sentralt gitt eksamen: Standpunktkarakteren skal fastsetjast seinast dagen før fellessensurmøtet
- I fag med lokalt gitt eksamen: Standpunktkarakteren skal fastsetjast seinast dagen før skulen gjennomfører den første lokalt gitte eksamen i faget på det aktuelle trinnet

Vurderingsforskrifta (www.lovdata.no)

§ 3-7, § 4-5 Varsling

Eleven/foreldra skal varslast skriftleg

- dersom det er tvil om eleven kan få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i eitt eller fleire fag.
- ved fare for at eleven i halvårsvurdering med karakter eller i standpunktkarakter kan få karakteren Ng eller Lg.
- Varselet givast utan ugrunna opphald. Varselet skal gi eleven høve til å skaffe seg grunnlag for vurdering

Til slutten av dagen

Behandling av klager på standpunkt

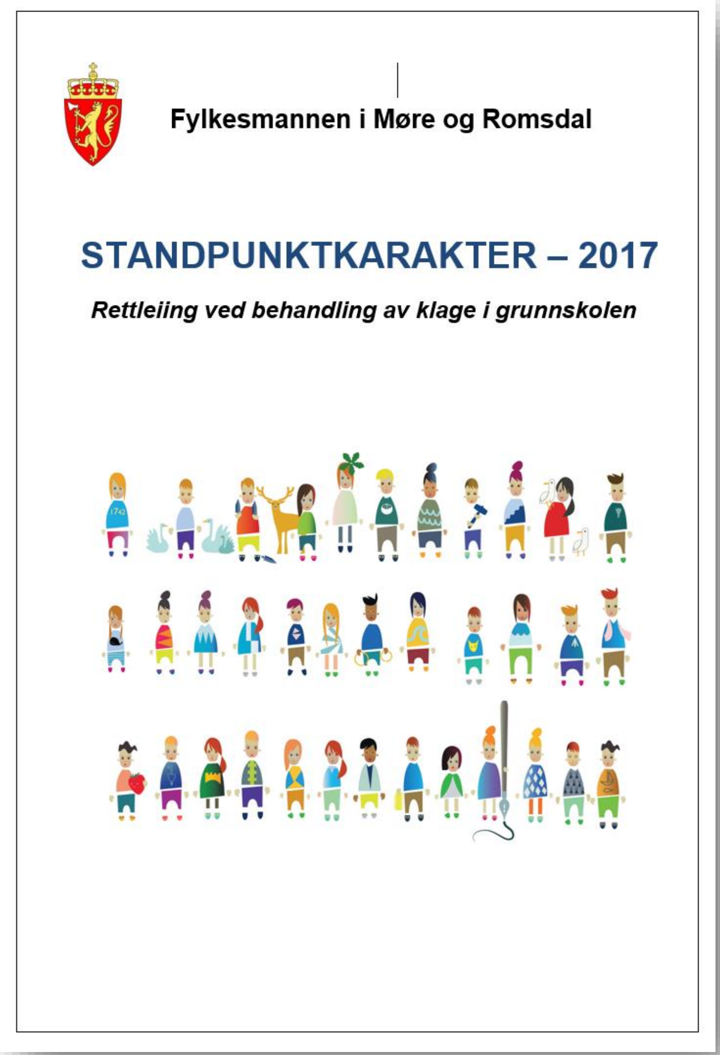
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

STANDPUNKTKARAKTER – 2017

Rettleiing ved behandling av klage i grunnskolen

UDIR (2016): Standpunktvurdering

Veiledning: Behandling av klager på standpunktkarakterer i fag

Fylkesmannen i Møre og Romsdal:
Standpunktkarakter – 2017
Rettleiing ved behandling av klage i grunnskulen (kjem)

Klager på standpunkt – Fylkesmannen si rolle

Fylkesmannen si rolle som klageinstans i klager på standpunkt er å vurdere om gjeldande regelverk for karakterfastsetting er følgd (jf. kap. 3 og 5 i forskrift til opplæringsloven og kap. VI i forvaltningsloven).

- **Vi vurderer ikkje om karakteren er riktig eller ei.**

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL

Kva legg Fylkesmannen til grunn for sine klagevedtak? (1)

- at det er kjent for eleven kva som er måla for opplæringa og kva som er vektlagt i vurderinga av eleven sin kompetanse (§§ 3-1 og 3-18)

- at grunnlaget for vurderinga er kompetansemåla i faget (§ 3-3)

- at den kompetansen som eleven har vist i faget undervegs i opplæringa er ein del av faglæraren si samla vurdering når standpunktkarakteren vart fastsatt (§ 3-16). *(Det er faglærar som må avgjere om og på kva for måte kompetansen som eleven har vist undervegs i opplæringa er relevant for standpunktkarakteren).*

Kva legg Fylkesmannen til grunn for sine klagevedtak? (2)

- at standpunktkarakteren uttrykker den kompetansen eleven har i faget ved avsluttinga av opplæringa i faget (§ 3-17)
- at standpunktkarakter er gitt ved avsluttinga av opplæringa i fag (§ 3-18)
- at standpunktkarakteren er basert på eit brett vurderingsgrunnlag som samla viser den kompetansen eleven har i faget (§ 3-18)

Faglærar sin uttale

Skjematisk kan innhaldet i faglærar si fråsegn illustrerast slik:

Innleiing om vurderingsgrunnlag		
Kompetansemål	Kjenneteikn på måloppnåing	Vurdering av eleven sin kompetanse opp mot kjenneteikn på måloppnåing
Standpunktkarakter ut frå ei heilskapleg vurdering av eleven sin samla kompetanse i faget		